Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 21. junija 2012*

„Člen 49 PDEU — Svoboda ustanavljanja — Javno zdravje — Lekarne — Nacionalni sistem dovoljenj za poslovanje lekarn — Ustanovitev podružnic — Različni pogoji za zasebne lekarne in lekarno univerze v Helsinkih — Lekarna univerze v Helsinkih, ki ima posebne odgovornosti v zvezi s farmacevtskim izobraževanjem in oskrbo z zdravili“

V zadevi C-84/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, naslovljen na Sodišče z odločbo Korkein hallinto-oikeus (Finska) z dne 21. februarja 2011, ki je prispela na Sodišče 24. februarja 2011, v postopku

**Marja-Liisa Susisalo,**

**Olli Tuomaala,**

**Merja Ritala,**

ob udeležbi

**Helsingin yliopiston apteekki,**

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský, sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, G. Arestis in T. von Danwitz (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. februarja 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za M.-L. Susisalo, O. Tuomaalo in M. Ritalo A. Kuusniemi-Laine, J. Väyrynen in A. Laine, asianajajat,

— za Helsingin yliopiston apteekki K. Joenpolvi, asianajaja, in T. Kauti, lakimies,

— za finsko vlado H. Leppo in J. Heliskoski, zastopnika,

* Jezik postopka: finščina.

— za portugalsko vlado L. Inez Fernandes in P. A. Antunes, zastopnika,

— za Evropsko komisijo E. Paasivirta in I. V. Rogalski, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

## Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 49 PDEU in 106(2) PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med M.-L. Susisalo, O. Tuomaalo in M. Ritalo ter Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (centralni urad za varnost in razvoj na področju zdravil, v nadaljevanju: FIMEA) in Helsingin yliopiston apteekki (lekarna univerze v Helsinkih, v nadaljevanju: LUH) zaradi zahteve slednje za prestavitev ene od njenih podružnic v mestno četrt Tammisto mesta Vantaa, in v okviru spora med M.-L. Susisalo in FIMEA zaradi prošnje M.-L. Susisalo za dovoljenje za odprtje podružnice v isti mestni četrti.

### Pravni okvir

3 V skladu s členom 38 Lääkelaki (zakon o zdravilih) v različici, ki se uporabi za zadevi v postopkih v glavni stvari, se smejo javnosti zdravila prodajati le v lekarnah v smislu členov 41 in 42 tega zakona in v podružnicah lekarn ali na „prodajnih mestih za zdravila“ v smislu člena 52 istega zakona. V skladu s členom 39 tega zakona je treba v državi ustanoviti toliko lekarn, da lahko prebivalstvo pride brez težav do zdravil.

4 V skladu s členom 40 zakona o zdravilih lahko lekarna posluje na podlagi dovoljenja, ki ga za občino ali del občine izda Lääkelaitos (urad za zdravila).

5 V skladu s členom 41, prvi odstavek, zakona o zdravilih Lääkelaitos odloči o ustanovitvi nove lekarne v občini ali delu občine, če je to potrebno zaradi dostopa do zdravil, in ta pogoj je treba oceniti na podlagi števila prebivalcev na zadevnem območju, lekarniških storitev, ki so že na voljo, in obstoja drugih storitev zdravstvene oskrbe. Lääkelaitos sprejme odločitev na lastno pobudo ali pobudo občine. Lääkelaitos lahko tudi odredi, da se spremeni območje vpliva lekarne in da se ta prestavi v drug del občine, če je to potrebno zaradi dostopa do lekarniških storitev.

6 Univerza v Helsinkih ima na podlagi člena 42, prvi odstavek, zakona o zdravilih pravico do ene lekarne v mestu Helsinki in univerza v Kuopiu ima pravico do ene lekarne v mestu Kuopio. Poleg prodaje zdravil je naloga teh lekarn omogočati opravljanje prakse za študente farmacije in izvajati raziskave na področju oskrbe z zdravili. V skladu s predlogom zakona, na podlagi katerega je bil sprejet zakon o zdravilih, mora LUH poleg prodaje zdravil zagotavljati naloge izobraževanja in raziskav ter opravljati posebne storitve v zvezi s pripravo posameznih redkih farmacevtskih pripravkov.

7 V skladu s členom 43, prvi odstavek, zakona o zdravilih se lahko dovoljenje za poslovanje lekarne izda državljanu države Evropskega gospodarskega prostora, če ima status odobrenega lekarnarja („proviisori“) ter če nad njegovim premoženjem ni začet postopek zaradi insolventnosti, če ni razglašen za poslovno nesposobnega in če ni postavljen pod skrbništvo. Če je kandidatov več, se na podlagi drugega odstavka tega člena dovoljenje izda tistemu, ki v celoti najbolje izpolnjuje pogoje za poslovanje lekarne.

8 Poslovanje lekarniške podružnice je urejeno v členu 52, prvi odstavek, zakona o zdravilih, ki določa, da je mogoče lekarno odpreti tudi na območju, za katero se lahko zaradi malo prebivalcev šteje, da ne izpolnjuje pogojev za poslovanje, ki se zahtevajo za samostojno lekarno, vendar na katerem zaradi dostopa do zdravil

obstaja potreba po lekarni. Podružnica lekarne se lahko ustanovi na pobudo Lääkelaitos ali občine. Lääkelaitos izda dovoljenje za poslovanje lekarniške podružnice na predlog lekarnarju, ki je ob upoštevanju sedeža lekarne in drugih pogojev delovanja najprimernejši za poslovanje take podružnice. Lääkelaitos lahko lekarnarju izda dovoljenje za poslovanje za največ tri podružnice.

9 V skladu s členom 52, tretji odstavek, zakona o zdravilih lahko univerza v Helsinkih upravlja največ 16 podružnic, od katerih mora vsaka pridobiti dovoljenje, ki ga izda Lääkelaitos.

10 Lääkelaitos je od 1. novembra 2009 nadomestil FIMEA.

**Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje**

11 Vprašanji za predhodno odločanje izhajata iz dveh postopkov v zvezi s prošnjama za odprtje podružnic lekarn.

12 Prvo se nanaša na zahtevo LUH za prestavitev ene od njenih 16 podružnic v mestno četrt Tammisto mesta Vantaa. Lääkelaitos je z odločbo z dne 28. februarja 2008 tej zahtevi ugodil. M.-L. Susisalo, O. Tuomaala in M. Ritala, lekarnarji, so zoper to odločbo vložili ničnostno tožbo, ki jo je Helsingin hallinto-oikeus zavrnilo. Ti lekarnarji so vložili pritožbo na predložitveno sodišče.

13 Drugo vprašanje se nanaša na prošnjo M.-L. Susisalo za odprtje podružnice lekarne prav tako v mestni četrti Tammisto mesta Vantaa, ki jo je Lääkelaitos zavrnil z odločbo z dne 23. junija 2008. Ker je Helsingin hallinto-oikeus ničnostno tožbo zoper to odločbo zavrnilo, je M.-L. Susisalo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču.

14 Korkein hallinto-oikeus, ki je menilo, da je rešitev sporov, ki sta mu bila predložena, odvisna od razlage prava Unije, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člen 49 PDEU, ki ureja svobodo ustanavljanja na podlagi prava Unije, razlagati tako, da nasprotuje uporabi določb zakona o zdravilih glede izdaje dovoljenja za poslovanje lekarn, ker se pogoji za ustanovitev podružnice [LUH] od pogojev za ustanovitev podružnic zasebnih lekarn razlikujejo tako:

(a) Podružnica zasebne lekarne se lahko ustanovi na podlagi dovoljenja, ki ga v skladu s členom 52, prvi odstavek, zakona o zdravilih izda [FIMEA] na območju, ki zaradi premalo prebivalstva ne izpolnjuje minimalnih pogojev za samostojno lekarno, na katerem pa je iz razlogov oskrbe z zdravili lekarna potrebna, zasebni lekarnar pa lahko na podlagi dovoljenja, ki ga pridobi ločeno za vsako podružnico lekarne, upravlja največ tri podružnice lekarne. Podružnica [LUH] pa se lahko ustanovi v skladu s členom 52, tretji odstavek, zakona o zdravilih na podlagi dovoljenja, ki ga v vsakem posameznem primeru izda [FIMEA], za največ 16 podružnic lekarne, pri čemer diskrecijska pravica glede dovoljenja ni omejena s predpisi ali drugimi nacionalnimi določbami, razen z ureditvijo, da lahko [LUH] upravlja največ 16 podružnic lekarne.

(b) [FIMEA] mora pri določitvi kraja zasebne podružnice lekarne upoštevati lokacijo lekarne. Za kraj podružnic [LUH] ni nobenega ustreznega predpisa, njene podružnice pa so ustanovljene v različnih krajih po Finskem.

2. Če Sodišče Evropske unije meni, da člen 49 PDEU v skladu z odgovori na prej postavljena vprašanja nasprotuje ureditvi v zvezi z dovoljenjem za lekarno [LUH] za ustanovitev podružnic lekarne, Korkein hallinto-oikeus predlaga v predhodno odločanje tudi ti vprašanji:

(a) Ali se lahko omejitev svobode ustanavljanja na podlagi ureditve dovoljenja za lekarno univerze v Helsinkih o ustanovitvi podružnic lekarne utemelji z nujnimi razlogi v splošnem interesu, ki izhajajo iz posebnih nalog [LUH] v zvezi z oskrbo z zdravili in izobraževanjem farmacevtov in so potrebni ter v skladu z načelom sorazmernosti, če se upošteva, da za podružnice [LUH] niso predpisane nobene ustrezne posebne naloge?

(b) Ali iz zgoraj opisanih zakonsko določenih posebnih nalog [LUH] izhaja, da je treba to lekarno v skladu s členom 106(2) PDEU obravnavati kot podjetje, ki je pooblaščeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, in da – če je tako – navedena določba PDEU v zvezi s podružnicami [LUH] utemeljuje izjemo od člena 49 PDEU in v sodni praksi Sodišča Evropske unije postavljenih zahtev glede predhodnega upravnega dovoljenja, če se upošteva, da za podružnice [LUH] niso predpisane nobene ustrezne posebne naloge?“

**Pristojnost Sodišča**

15 LUH izpodbija pristojnost Sodišča za odgovor na postavljeni vprašanji, predvsem ker naj spora o glavni stvari ne bi vsebovala čezmejnih elementov.

16 Glede tega je treba najprej spomniti, da čeprav mora glede na delitev pristojnosti v okviru postopka za sprejetje predhodne odločbe nacionalno sodišče opredeliti predmet vprašanj, ki jih namerava postaviti Sodišču, je to razsodilo, da mora v izjemnih okoliščinah sámo preučiti okoliščine, v katerih mu je zadevo predložilo nacionalno sodišče, da bi preverilo, ali je pristojno (sodba z dne 9. novembra 2010 v združenih zadevah Volker und Markus Schecke in Eifert, C-92/09 in C-93/09, ZOdl., str. I-11063, točka 39).

17 Tako je zlasti takrat, kadar je Sodišču predložen popolnoma hipotetičen problem ali kadar razlaga pravila Unije, ki jo predlaga nacionalno sodišče, nima nikakršne zveze z resničnostjo ali predmetom spora o glavni stvari. Sodišče tako ni pristojno za odgovor na postavljeno vprašanje, kadar je očitno, da se določba prava Unije, ki je Sodišču predložena v razlago, ne uporablja (sodba z dne 1. oktobra 2009 v zadevi Woningstichting Sint Servatius, C-567/07, ZOdl., str. I-9021, točka 43 in navedena sodna praksa).

18 V skladu z ustaljeno sodno prakso se določbe Pogodbe PDEU na področju svobode ustanavljanja ne uporabljajo za položaj, katerega vsi elementi so združeni v eni državi članici (glej v tem smislu sodbe z dne 3. oktobra 1990 v združenih zadevah Nino in drugi, C-54/88, C-91/88 in C-14/89, Recueil, str. I-3537, točka 11; z dne 30. novembra 1995 v zadevi Esso Española, C-134/94, Recueil, str. I-4223, točka 17, in z dne 17. julija 2008 v zadevi Komisija proti Franciji, C-389/05, ZOdl., str. I-5397, točka 49).

19 Iz predložitvene odločbe in iz pisnih stališč, predloženih Sodišču, je razvidno, da so vsi elementi sporov o glavni stvari na Finskem. Ta spora torej ne zadevata izvajanja pravice do ustanavljanja, določene v členu 49 PDEU.

20 Toda tudi v takem popolnoma notranjem položaju, kot je ta iz postopka v glavni stvari, lahko odgovor koristi predložitvenemu sodišču, zlasti če bi nacionalno pravo v postopkih, kot sta postopka v glavni stvari, zahtevalo, da bi finski državljan užival enake pravice, kot jih ima v enakem položaju na podlagi prava Unije državljan druge države članice (glej sodbe z dne 1. junija 2010 v združenih zadevah Blanco Pérez in Chao Gómez, C-570/07 in C-571/07, ZOdl., str. I-4629, točka 39; z dne 1. julija 2010 v zadevi Sbarigia, C-393/08, ZOdl., str. I-6333, točka 23, in z dne 22. decembra 2010 v zadevi Omalet, C-245/09, ZOdl., str. I-13771, točka 15).

21 Zastopnik tožečih strank iz postopkov v glavni stvari je na obravnavi trdil, da v finskem upravnem pravu obstajajo pravila, v skladu s katerimi so finski državljani zaščiteni pred obrnjeno diskriminacijo. V teh okoliščinah ni očitno, da zaprošena razlaga prava Unije ne bi mogla biti koristna za predložitveno sodišče.

22 Zato je Sodišče pristojno, da odgovori na vprašanji za predhodno odločanje.

**Vprašanji za predhodno odločanje**

23 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 49 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki sistem dovoljenja za poslovanje lekarniških podružnic določa drugače za LUH in za zasebne lekarne.

24 Ti vprašanji zadevata lekarnarje, ki nasprotujejo prestavitvi ene od podružnic LUH s tem, da zatrjujejo nezdružljivost nacionalne ureditve s pravom Unije, ker ta ureditev določa ugodnejše pogoje za poslovanje podružnic LUH kot za poslovanje podružnic zasebnih lekarn. Omejitve, ki jih zakon o zdravilih določa glede poslovanja podružnic zasebne lekarne, naj bi bile sicer utemeljene. Vendar naj v skladu s ciljem zakona o zdravilih ne bi bilo zahtevano, da ima LUH lahko 16 podružnic, medtem ko je vse njene posebne naloge, opredeljene v členu 42 tega zakona, čisto mogoče opraviti s tremi podružnicami.

25 Postavljeni vprašanji se torej ne nanašata na to, ali člen 49 PDEU nasprotuje nacionalni ureditvi, ki se nanaša na poslovanje podružnic zasebnih lekarn, ampak ali ta določba nasprotuje temu, da ta ureditev za LUH določa poseben sistem dovoljenja za poslovanje lekarniških podružnic, ki je ugodnejši od tistega, ki se uporablja za zasebne lekarne.

*Uvodne ugotovitve*

26 Za odgovor na postavljeni vprašanji je treba spomniti, da v skladu s členom 168(7) PDEU, kot je pojasnjen v sodni praksi Sodišča, pravo Unije ne posega v pristojnost držav članic, da organizirajo sisteme socialne varnosti in da sprejmejo zlasti pravila, ki so namenjena ureditvi zdravstvenih služb, kot so lekarne (zgoraj navedena sodba Blanco Pérez in Chao Gómez, točka 43 in navedena sodna praksa).

27 Vendar pa morajo države članice pri izvrševanju te pristojnosti spoštovati pravo Unije, zlasti določbe Pogodbe o temeljnih svoboščinah, vključno s svobodo ustanavljanja. Te določbe obsegajo prepoved za države članice, da uvedejo ali ohranijo neupravičene omejitve izvajanja teh svoboščin na področju zdravstvenega varstva (glej v tem smislu sodbe z dne 19. maja 2009 v združenih zadevah Apothekerkammer des Saarlandes in drugi, C-171/07 in C-172/07, ZOdl., str. I-4171, točka 18; z dne 14. oktobra 2010 v zadevi van Delft in drugi, C-345/09, ZOdl., str. I-9879, točka 84, in z dne 16. decembra 2010 v zadevi Komisija proti Franciji, C-89/09, ZOdl., str. I-12941točka 41).

28 Pri presoji spoštovanja te obveznosti je zato treba upoštevati, da sta zdravje in življenje ljudi najpomembnejši med dobrinami in interesi, varovanimi s Pogodbo, ter da države članice določijo raven, na kateri želijo zagotoviti varovanje javnega zdravja, in kako naj se ta raven doseže. Ker se lahko ta raven med državami članicami razlikuje, jim je treba priznati diskrecijsko pravico (sodba z dne 19. maja 2009 v zadevi Komisija proti Italiji, C-531/06, ZOdl., str. I-4103, točka 36, in zgoraj navedena sodba Blanco Pérez in Chao Gómez, točka 44 in navedena sodna praksa).

29 Poleg tega nobena določba prava Unije ne določa pravil o dostopu do lekarniške dejavnosti, ki bi določala pogoje za odprtje novih lekarn in njihovih morebitnih podružnic na ozemlju držav članic (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Blanco Pérez in Chao Gómez, točka 45).

30 Zato je treba na podlagi zgoraj navedenih meril preučiti, ali ureditev v postopku v glavni stvari pomeni omejitev v smislu člena 49 PDEU, ker za poslovanje lekarniških podružnic določa ugodnejša pravila za LUH kot za zasebne lekarne.

*Obstoj omejitve svobode ustanavljanja*

31 Člen 49 PDEU prepoveduje omejevanje svobode ustanavljanja. Namen določb Pogodbe v zvezi s svobodo ustanavljanja glede na njihovo besedilo je zagotoviti, da so tuji državljani in družbe v državi članici gostiteljici obravnavani enako kot državljani in družbe te države. Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 49 PDEU nasprotuje vsakemu nacionalnemu ukrepu, ki bi – tudi če se uporabi brez razlikovanja glede na državljanstvo – državljanom Unije lahko oviral uresničevanje svobode ustanavljanja, ki je zagotovljena s Pogodbo, ali zmanjšal privlačnost tega uresničevanja (glej v tem smislu sodbo z dne 29. novembra 2011 v zadevi National Grid Indus, C-371/10, ZOdl., str. I-12273, točki 35 in 36).

32 Glede vprašanja, ali zadevna ureditev iz postopka v glavni stvari pomeni diskriminacijo, je treba navesti, da se ta ureditev brez razlikovanja nanaša na vse državljane – finske in državljane druge države članice – ki kot zasebni lekarnarji želijo ustanoviti podružnico na finskem ozemlju. Zato ne vsebuje diskriminacije v smislu člena 49 PDEU.

33 Vendar je treba spomniti, da v skladu z navedeno ureditvijo zasebne lekarne na nacionalnem ozemlju lahko odprejo le tri podružnice, katerih dovoljenje za poslovanje je poleg tega odvisno od tega, ali je na zadevnem geografskem območju malo prebivalcev, kar ne upravičuje, da bi bila tam samostojna lekarna, pomeni pa potrebo po zdravilih, zaradi česar se zahteva odprtje podružnice lekarne, medtem ko ima LUH pravico do 16 podružnic ne glede na število prebivalcev na zadevnem območju.

34 Ugotoviti je treba, da lahko ugodnejši sistem, odobren LUH, glede števila dovoljenih podružnic in pogojev za njihovo poslovanje zasebnega lekarnarja prikrajša za pravico do ustanovitve podružnice na enem od šestnajstih geografskih območij, na katerih je LUH ustanovila podružnico, kar lahko povzroči, da je izvrševanje dejavnosti zasebnih lekarnarjev iz drugih držav članic na finskem ozemlju s posredovanjem stalne poslovne enote manj privlačno. Dejstvo, da se omejevalni učinki tega ugodnejšega sistema razširjajo tako na domače državljane kot na državljane drugih držav članic, zadevnega ugodnejšega sistema ne more izključiti s področja uporabe člena 49 PDEU (glej v zvezi s tem sodbo z dne 25. julija 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-353/89, Recueil, str. I-4069, točki 24 in 25).

35 Zato nacionalni predpisi, kakršni so obravnavani v postopku v glavni stvari, pomenijo omejitev svobode ustanavljanja v smislu člena 49 PDEU.

*Utemeljitev omejitve svobode ustanavljanja*

36 V skladu z ustaljeno sodno prakso je mogoče omejitve svobode ustanavljanja, ki se uporabijo brez diskriminacije na podlagi državljanstva, utemeljiti z nujnimi razlogi v splošnem interesu, če zagotavljajo uresničitev želenega cilja in ne presegajo tega, kar je nujno za dosego tega cilja (zgoraj navedena sodba Blanco Pérez in Chao Gomez, točka 61).

37 Iz člena 52(1) PDEU je tudi razvidno, da se lahko z varstvom javnega zdravja utemeljijo omejitve svobode ustanavljanja. Natančneje, te omejitve so lahko utemeljene s ciljem zagotavljanja zanesljive in kakovostne oskrbe prebivalstva z zdravili. Pomembnost tega cilja potrjujeta člen 168(1) PDEU in člen 35 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, na podlagi katerih se pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Evropske unije zagotavlja visoka raven varovanja zdravja ljudi (glej zgoraj navedeno sodbo Blanco Pérez in Chao Gomez, točke od 63 do 65).

38 V obravnavanem primeru gre za dejstvo, da LUH tako kot zasebne lekarne javnosti prodaja zdravila. Vendar so predložitveno sodišče, finska vlada in LUH poudarili, da je LUH na podlagi zakona o zdravilih dolžna opravljati posebne naloge v zvezi z izobraževanjem študentov farmacije in raziskovanjem na področju oskrbe z zdravili ter posebne storitve v zvezi s pripravo posameznih redkih farmacevtskih pripravkov, medtem ko taka zakonska obveznost zasebnim lekarnam ni naložena.

39 Finska vlada je v zvezi s tem navedla, da ima LUH zato, ker so ji z zakonom dodeljene posebne naloge, bistveno vlogo pri zagotavljanju zanesljive in kakovostne oskrbe prebivalstva z zdravili, kar je cilj zakona o zdravilih.

40 V teh okoliščinah je treba spomniti, da pristojnost, ki jo imajo države članice – in na katero je napoteno v točkah od 26 do 28 te sodbe – za sprejetje predpisov, katerih namen je organizacija zdravstvenih storitev, kot so lekarne, ter za določitev ravni varovanja javnega zdravja in načina doseganja te ravni pomeni, da imajo države članice pravico zagotavljati varovanje javnega zdravja z naložitvijo posebnih nalog eni ali več lekarnam.

41 Kot je poudarila Komisija, naloge LUH v zvezi z izobraževanjem, farmacevtskim raziskovanjem in pripravljanjem redkih farmacevtskih pripravkov spadajo k varovanju javnega zdravja.

42 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se ob upoštevanju cilja, ki mu sledi zakon o zdravilih, in sicer zagotavljanja določene ravni varovanja javnega zdravja z naložitvijo zakonskih obveznosti, ugodnejši sistem, ki je z zadevnimi nacionalnimi predpisi v postopku v glavni stvari glede pogojev za poslovanje podružnic na zadevnem nacionalnem ozemlju pridržan LUH, izkaže za potreben, če – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – podružnice LUH dejansko sodelujejo pri opravljanju posebnih nalog, ki jih ima LUH v zvezi z izobraževanjem študentov farmacije, raziskovanjem na področju oskrbe z zdravili in posebnimi storitvami v zvezi s pripravo posameznih redkih farmacevtskih pripravkov.

43 Okoliščina, da zasebne lekarne, kot so zlasti navedle tožeče stranke v postopku v glavni stvari, v praksi prav tako sodelujejo pri izobraževanju študentov s tem, da jim ponujajo prakso, ne bi smela spremeniti te presoje. Zasebne lekarne v nasprotju z LUH študentom neobvezno ponujajo mesta za opravljanje prakse, kar lahko storijo v skladu z lastnimi interesi. Poleg tega je izobraževanje študentov le ena od nalog LUH.

44 Zato je treba na postavljeni vprašanji za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 49 PDEU razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa poseben sistem dovoljenj za poslovanje podružnic lekarn, ki se uporablja za LUH in je ugodnejši od tistega, ki se uporablja za zasebne lekarne, če – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – podružnice LUH dejansko sodelujejo pri opravljanju posebnih nalog, ki so ji dodeljene z nacionalnim zakonom, v zvezi z izobraževanjem študentov farmacije, raziskovanjem na področju oskrbe z zdravili in posebnimi storitvami v zvezi s pripravo posameznih redkih farmacevtskih pripravkov.

## Stroški

45 Ta postopek je za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, zato to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

**Člen 49 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa poseben sistem dovoljenj za poslovanje podružnic lekarn, ki se uporablja za Helsingin yliopiston apteekki in je ugodnejši od tistega, ki se uporablja za zasebne lekarne, če – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – podružnice Helsingin yliopiston apteekki dejansko sodelujejo pri opravljanju posebnih nalog, ki so ji dodeljene z nacionalnim zakonom, v zvezi z izobraževanjem študentov farmacije, raziskovanjem na področju oskrbe z zdravili in posebnimi storitvami v zvezi s pripravo posameznih redkih farmacevtskih pripravkov.**

Podpisi